

Her gün en az 3 kadın öldürülüyor. Her yıl devam eden 1000 civarında kadın cinayeti davası var.

Erkek Vuruyor, Devlet 'Haksız Tahrik Var' Diyor!

İLKAY TANYER

Kadın hareketinin takip ettiği kadın cinayeti davalarında mahkemeler özenli davranıyor ve çoğunlukla bu davalarda katillere haksız tahrik indirimi uygulanamıyor. Hatta katillere iyi hal indirimi de yapılmayabiliyor. Ancak takip edilemeyen ve kamuoyu oluşturamayan yığınla dava tahrik indirimleriyle sonuçlanıyor ve böylelikle erkek katillere verilen tahrik indirimleri yeni cinayetlerin önünü açıyor.

Son yıllarda öne çıkan ve takip edilen kadın cinayetleri ile ilgili davalarda, erkek yargı tarafından verilen kararların içinde 'haksız tahrik' kavramını çok sık duyar olduk. Peki kendine dayanak yaparak ve en kötüsü de kadın cinayetlerini adeta teşvik edici bir boyuta taşıyarak erkeğin korunmasına neden olan bu 'haksız tahrik' indirimi nedir? Yasada nasıl ve ne zaman yer bulmuştur?

Haksız tahrik indirimi nedir?

TCK'nın 29. maddesinde düzenlenmiş olan ve suç işleyen psikolojik durumuna etkili olarak kusurluluğun azalmış olacağı kabul edilen haksız tahrik halinin uygulanabilmesi için failin haksız bir fiilin doğurduğu gazap ve elemin etkisi altında hareket ederek suç işlemesi gerekir.

'Haksız tahrik' ne zamandır hayatımızda?

2005 yılında kadınlara yönelik suçların yeniden tanımlandığı Türk Ceza Kanunu'na göre; bu suçların kadın cinayetlerini içeren kısmında eski TCK'daki "namus saikiyle işlenen suçlar" ifadesi yerine "töre saikiyle işlenen suçlar" ifadesi kullanılarak "töre cinayeti" nitelikli insan öldürme suçu kapsamına alınmıştır. TCK Kadın Platformu, yasanın çıkış sürecinde "töre cinayeti" yerine "namus cinayeti" terimi kullanılmasını yönünde ısrar etmiştir. Çünkü töre cinayetleri terimi namus adına işlenen cinayetleri doğru olarak tanımlamıyordu. Töre cinayetleri ifadesi, belli bir bölge ve aşiret yapısıyla ilişkilendiriliyordu.

1926 tarihli TCK, namus adına işlendiği iddia edilen cinayetlerde cezai yaptırımında üçte bir oranında indirim öngörüyordu. Şimdiki TCK ise nitelikli öldürme maddesine dâhil edilen "töre saiki" dışında işlenen tüm kadın cinayetlerinde katil erkeklerin cezalarında indirim yapılmasına zemin sunuyor.

İşte bu nedenle "ağır tahrik" yerine şu anda yürürlükte olan TCK'da "haksız tahrik" olarak formüle edilen cezai indirim kadın katillerini teşvik ediyor.

Türkiye'de her gün en az 3 kadın öldürülüyor. Her yıl devam eden 1000 civarında kadın cinayeti davası var. Kadın hareketi tarafından takip edilebilen dava sayısı maalesef parmakla sayılabiliyor. Kadın cinayetlerinin tamamı basına yansımadığını biliyoruz. Basına yansıyan mahkeme sonuçları ise asla yüzlü rakamlara ulaşmıyor. Ka-

dın hareketinin takip ettiği, kamuoyunun gözünün üzerinde olduğu davalarda mahkemeler özenli davranıyor ve çoğunlukla bu davalarda katillere haksız tahrik indirimi uygulanamıyor. Hatta katillere iyi hal indirimi de yapılmayabiliyor. Ancak takip edilemeyen ve kamuoyu oluşturamayan yığınla dava tahrik indirimleriyle sonuçlanıyor ve böylelikle erkek katillere verilen tahrik indirimleri yeni cinayetlerin önünü açıyor.

Bazı örnekler

Yenibosna'da 23 Ağustos 2010 tarihinde sevgilisi Gülbeyaz Arslan'ı öldüren Ferdi Sevim'in yargılanmasında cinayetin "kıskançlık" sonucu ağır tahrik altında gerçekleştiğine kanaat getirildi. Ferdi Sevim 21 Ekim 2011 tarihindeki karar duruşmasında 15 yıla mahkum oldu.

Adana'da 1 Haziran 2010 tarihinde 23 yıllık eşi Nazlı Umakoğlu'nu öldüren İmadettin Umakoğlu 20 Ekim 2011 tarihindeki karar duruşmasında 20 yıl ceza aldı. Mahkeme katilin "bana kadınlık yapmıyordu ve yatak odasına almıyordu" beyanını ağır tahrik olarak kabul etti.

İzmir'de 20 Temmuz 2010 tarihinde eşi Songül Acar'ı balta ve bıçakla öldüren, kızları Rabia ve Ebru'yu ağır yaralayan Tevfik Acar 12 Eylül 2011 tarihli karar duruşmasında 15 yıl hüküm giydi. Songül Acar'ın başka bir erkekle telefonla konuşma yapmış olması tahrik olarak kabul edildi.

Bursa'da boşandığı eşi Aysel Çalışır'ı barışmak için ikna edemeyince bıçaklayarak öldüren Cemal Aydın, "Her şey Aysel'in bana küfür ve hakaret etmesi ve bir anlık öfke sonucu oldu. Pişmanım," dedi. Mahkeme heyeti Cemal Aydın'ın sözlerine inandı. Tahrik olduğuna karar verdi. 14 Eylül 2011 tarihindeki duruşmada Cemal Aydın 20 yıl hapis cezası aldı.

Türkiye'de yargının inisiyatifine bırakılan haksız tahrik indiriminin uygulanması için erkek olmak yetiyor. Cinayeti işleyen erkekler; "kadınlık görevini yapmıyordu", "erkekliğime hakaret etti", "bana küfretti", "beni aldatıyordu", "cilveli saat sordu", "tayt giyiyordu", "yemek tuzsuz olmuştu", "çok alışveriş yapıyordu", "gömleğimi ütülemedi", "sigara içiyordu" gibi ucu açık beyanlarda bulunarak tahrik indirimlerinden faydalanabiliyorlar.

Haksız kadın, elem içindeki erkek

Dolayısıyla mahkemeler "haksız tahrik davalarında"; boşanmak isteyerek, çocuğun velayetini isteyerek, sevişmeyi reddederek, beyaz tayt giyerek, cilveli saat sorarak, alışveriş yaparak vb. nedenlerle kadınların haksız bir davranış içinde bulunduğu ve katilini bu haksız davranışları ile hiddet, şiddet ve sonsuz bir eleme sürüklemiş olduğuna karar veriyor. Bu hiddet ve şiddet altında karısını, sevgilisini, kızını, kardeşini öldüren erkeklere verilen cezalar da indiriliyor.(!)

Bir tahrik nedeni daha: Televizyon kumandası

30 Ocak 2012'de yayınlanan habere göre; Almanya'da eşi Aynur Özdemir'i öldürdükten sonra Türkiye'de müebbet hapis cezasına çarptırılan Vedat Özdemir'in cezası, mahkeme tarafından televizyon kumandası haksız tahrik nedeni sayılınca 18 yıl 4 aya iniyor. Ve bu şekilde Özdemir, 7 yıl sonra serbest kalacak.

Almanya'da bir motor fabrikasında çalışan 4 yıllık evli Vedat Özdemir, Zündorf kentinde oturuyor. Aynur Özdemir 8 Haziran 2007 günü izin tarihi konusunda eşiyle tartıştığı sırada televizyon kumandasını eşine fırlatıyor. Öfkelenen koca da 11 kez bıçakladığı eşini öldürüyor. Aynı gün evdeki altınları ve eşine ait cep telefonları ile pasaportu alarak Türkiye'ye kaçan Vedat Özdemir İstanbul'da bir otelde yakalanarak cezaevine gönderiliyor.

Tutuklu yargılanan Vedat Özdemir mahkeme ifadesinde, "Tatil meselesi yüzünden eşimle tartıştım. Bana tele-

vizyon kumandasını fırlattı. Ben de sinirlerime hâkim olamayınca masanın üzerindeki bıçağı alarak eşimi vücudunun çeşitli yerlerinden bıçakladım," diyor. Mahkemenin bu ifadeden yola çıkarak televizyon kumandasını fırlatan kadının şiddeti 'hak ettiği'ni ve hiddet içinde olan erkeğin karşısında haksız durumda olduğuna kanaat getirerek ceza-i indirimine gitmesi, kadına yönelik şiddeti, kadın cinayetlerini ne kadar meşru düzeyde bulduğunu gösterir. Almanya'da müebbet alacak olan kişi, haksız tahrik uygulamasıyla cezasının indirimine gideceğini bilerek Türkiye'ye gelip burada yargılanmayı tercih ediyor. Bu durum erkeklere yargı yolunu nasıl kullanmaları gerektiğini söylüyor adeta. Mahkemenin ise, bu noktada gösterdiği yer, bu kadar da olmaz dedirten sözün bittiği yerdir.

Sözün bittiği yer

Mahkeme kararlarının zemininde cinayetçi sistem yer alıyor. Sistem, bir erkeği kurtarmak için harekete geçtiğinde, hastanelerden Adli Tıp Kurumu'na, yüksek yargıdan adalet teşkilatının tüm birimlerine kadar, siyasetçilerle de dâhil olmak üzere, bütün mekanizmalar tüm gücüyle erkek saldırganı kurtarmak için işliyor. Bu nedenle sistemin erkekleri kollayan bu algısını değiştirmek, akıllarda vicdanlarda adaleti sağlamak ve kadın cinayetlerinde haksız tahrik indiriminin uygulanmaması için, kadın hareketinin bu tür davalarda müdahil olması ve takibi elden bırakmaması gerekiyor. Ancak o zaman sözün bittiği yerden sesimizi yükseltir ve sözümüzü çok daha güçlü söyleyebiliriz.